

Veehouders vertellen een paar jaar na de bouw over hun stal

Eerlijk over inrichting

Wanneer het gaat over stalinrichting, komen al snel nieuwe stallen aan bod. Interessant, maar de vraag is natuurlijk: hoe bevalt dit op termijn? Deze melkveehouders bouwden een paar jaar geleden een stal en delen nu hun ervaringen.

Tekst: José Bongen Beeld: Susan Rexwinkel, Ellen Meinen, Ingrid Zieverink

Koos Vos, Tweede Exloërmond (Dr.)

Stal

Mei 2011, voor 300 koeien plus jongvee.
- Boxbedekking van opgestort rubber dat Vos in een dierentuin zag.
- 4 Lely A4's in tandemopstelling.
- Separatiemelk automatisch naar tanks boven het kalververblijf en via drinkautomaten verstrekt.
- Pagodedak: soort tafelnok van 18 meter breed met 2-meter hoge zijopeningen en computergestuurde gordijnen.

Blij met...

„Vrijwel de hele stal. Ik zou zeker weer een pagodedak nemen. Het geeft eerder te veel ventilatie dan te weinig. De gordijnen zijn nu wat 'warmer' afgesteld, zodat ze langer dicht blijven. Het is fris, maar geeft geen wind, tocht of vorst. Veel melkveehouders durven het helaas niet, omdat er nog maar één stal van is. De bouwtekening ligt nu bij een veehouder die het misschien ook zo maakt.”

„Ook het 'dierentuinrubber' zou ik zo weer gebruiken. De bodems van de afkalf- en ziekenboegen zijn er volledig mee gestort en heel comfortabel. Ik was van plan daar geen strooisel te gebruiken en het steeds schoon te spuiten. Maar nu ik eenmaal de ruimte heb, laat ik de koeien er graag een weekje lopen en wordt het viezer dan ik dacht. Daarom gebruik ik toch hennep hout als strooisel. Zulke ruime hokken zijn echt een uitkomst.”

Minder blij met...

„Het verstrekken van verse melk via drinkautomaten. Het systeem raakte verstopt. Misschien gaat het beter als de melktanks op de grond staan in plaats van op een zolder. Lely heeft het wel netjes afgehandeld: vier weken geleden zijn ze opgehaald. Nu voer ik met een melktaxi. Ik heb een 7 meter lange drinkbak gemaakt en voer 27 kalveren tegelijk.”

„Ook de robots in tandemopstelling gaven moeilijkheden. Ik plaats haalkoeien in één tijdelijke wachtruimte, waarna ze door alle vier robots kunnen worden gemolken. Dat gaat dus heel snel, maar de software had er moeite mee. Alle hekken zouden automatisch optrekken als de wachtkoeien klaar zijn, maar dat blijkt lastig met vier robots. Daarnaast werden separatiekoeien soms twee keer gemolken. Ze moeten namelijk vanuit de middelste robot door de buitenste naar het separatiehok. De robots melken prima en de opstelling bevalt ook, alleen de combinatie blijkt lastig. Ik heb nieuwe software gekregen en nu gaat het beter. De ontwikkeling gaat razendsnel, dus dit soort problemen zijn straks naar ik hoop verleden tijd.”

Wim en Thecla van Zandbrink, Stoutenburg (Utr.)

Stal

November 2010.
- Voor 120 koeien.
- Biologisch bedrijf.
- Potstal voor 40, ligboxen voor 84 koeien.
- MIOne melkrobot.
- Mullerup voerrobot.
- Automatische stroverdelers.
- 12 vierkante meter ruimte per koe.

Blij met...

„De automatisering. Fysiek is het een enorme vooruitgang. Zo kunnen we wel tot ons 70ste boer zijn. Ook sociaal heeft het grote voordelen. Het idee dat je minder contact hebt met de koeien bestrijd ik echt: dat heb je wel degelijk, ook al komen ze niet twee keer per dag meer langs. Het kost wel een jaar voordat je het allemaal goed in de vingers hebt. Eerst denk je 'help' bij iedere storing, ook al gaat het meestal maar om een rubberdje of een ringetje. Maar daar word je vanzelf rustiger in. Ik moest altijd lachen om het idee dat de koe eerder gewend zou zijn dan de boer, maar dat is echt waar.”

„De combinatie van potstal en ligboxen is perfect. In de oude stal hadden we geen stro. De koeien doen het nu beter en worden gemiddeld ouder. Eerder hielden we alle vaarskalveren aan vanwege veel uitval. Nu insemineren we deels met Belgisch Blauw. Oudere koeien, logge dragenden of net afgekalfden, kunnen we mooi verwennen in de pot.”

Minder blij met...

„Tochtige koeien in de potstal. Die beren de hele pot zwart. Bovendien lopen er kleine kalfjes tussen. Maar het is niet echt een probleem: ze blijven zestig dagen na afkalven in de potstal dus als ze in die tijd tochtig worden, zetten we ze even apart.”

„Achteraf hadden we de pot minder diep kunnen maken en dus wat goedkoper kunnen bouwen. Hij kan nu 1.10 meter hoog worden: 60 centimeter onder de roosters en een halve meter erboven. Maar in de praktijk komt hij nooit boven de roosters uit. Omdat de onderkant langzaam door, zakken de koeien er op een gegeven moment door. Drie keer per jaar moeten we hem daarom leeghalen.”

„Verder had de routing voor de droge koeien gemakkelijker gekund. Nu moeten ze na het droogzetten tussen de melkkoeien door om naar de drogen-afdeling te gaan. Met één koe gaat dat wel, maar als je er vier hebt, is het lastig om dat in je eentje te doen.”

Toon Hulshof, Lievelede (Gld.)

Stal

Juli 2009.
- Serrestal voor 150 koeien.
- Dwarsopstelling.
- Waterbedden.
- Eerste gebruiker van GEA MIOne.
- Alle groepen in één wachtruimte bij de robots.
- Een uitgebreide straat selecteert in 8 richtingen: naar de robot, de 5 diergroepen, het separatiehok of de weide.

Blij met...

„Het stalconcept. Ik zou zeker weer een serrestal bouwen. Ook het gestuurde koeverkeer met de uitgebreide selectiestraat bevalt heel goed. In mijn werk als adviseur zie ik dat vrij koeverkeer ook wel werkt, maar meer arbeid met zich meebrengt.”

„De verschillende groepen die dankzij de selectiestraat mogelijk zijn, zorgen voor rust in de stal. De verse koeien kunnen bijvoorbeeld bij de andere koppels komen, maar vinden het toch vaak fijn om eerst een paar dagen in hun eigen ruimte te blijven. Ook de dwarsopstelling is mooi: het geeft veel overzicht en korte looplijnen. Het loopgedrag van de koeien is dan ook erg goed. De MIOne's gaven destijds wat opstartproblemen omdat ik de eerste was, maar zijn zeker een goede keuze geweest.”

Minder blij met...

„De boxafdeling. Ik koos voor hele open boxen van Spinder; ze geven veel vrije kopruimte en de koeien kruipen zich er niet in vast. Maar door de vaste schoftboom kunnen ze niet met alle vier poten in de box staan en gaan ze scheef liggen. Ik heb ook het idee dat ze lang blijven staan. De schoftboom kan niet worden verschoven, omdat die de box op zijn plek houdt. Daarom ga ik nu een gebogen schoftboom proberen. De waterbedden hebben misschien ook wat invloed op dat scheve liggedrag, aangezien ze iets bol staan.”

„Verder bevallen die waterbedden goed, maar ik zou nu diepstrooiselboxen met gescheiden mest overwegen. Dat was in 2007, toen wij onze plannen maakten, nog onbekend. Het lijkt me een goede kostenbesparing, met als bijkomend voordeel de flexibeler aanwending en afzet van mest.”

„Tot slot zijn er alleen wat kleine dingetjes, die misschien anders hadden gekund. Een silotank bijvoorbeeld, zodat ik het tanklokaal zou kunnen benutten als afleverhok of ziekenstal. Of de routing naar de voergang; als die voor het kantoor langs zou lopen, zou ik de koeien sneller zien.”